

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 249/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Gerom, Štefánikova 217/1, Bytča, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Oboer 29/2018, uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE 15/2018 z 5. apríla 2018 a postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1839/98 a jeho uznesením z 9. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ],

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Oboer 29/2018, uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 CoE 15/2018 z 5. apríla 2018 a postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1938/98 a jeho uznesením z 9. novembra 2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti (doručenej bez príloh okrem plnomocenstva) vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom exekučnom konaní vedenom na okresnom súde ako oprávnený. Predmetom exekúcie je vymoženie 21 % ročného úroku z omeškania zo sumy 55 636 Sk od roku 1995 do zaplatenia na základe exekučného titulu okresného súdu sp. zn. 17 Rob 278/98. Exekučný titul nie je po 21 rokoch riadne vymožený, exekúcia nebola riadne uskutočnená a nie je skončená. Sťažovateľovi na jeho žiadosť adresovanú „*Exekútorskej komore*“ o vyšetrenie priesťahov nebola zaslaná žiadna odpoveď. V roku 2016 požiadal o zmenu súdneho exekútora, lenže ani po jej uskutočnení k zmene v nevyháňaní nedošlo. Exekútorský úrad poslal súdu návrh na zastavenie exekúcie s tvrdením, že bola vymožená. Návrh bol zamietnutý uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Er 1839/98 z 9. januára 2017. Pohládavky mali byť dávno vymožené, povinná zjavne má majetok, exekútorský úrad sa riadne nevenuje vymáhaniu a postupoval zjavne v prospech povinnej, vznikajú ďalšie priesťahy a škody, dochádza k porušovaniu zákonnej povinnosti orgánov postupovať v súlade so zákonom. Ústavnou sťažnosťou napadnuté konania všeobecných súdov (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Oboer 29/2018, krajského súdu sp. zn. 19 CoE 15/2018 a okresného súdu sp. zn. 1 Er 1938/98) boli a sú zaťažené v rokoch 1998 – 2019 už 22. rokom priesťahmi a došlo tak k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

3. Exekučné konania sp. zn. Ex 713/98, Ex 513/2016 sú zaťažené nesprávnym úradným postupom, bezdôvodnými priet'ahmi, ktoré spôsobili a spôsobujú s'ťažovateľovi dlhodobý stres, bezvýhodiskovosť situácie a negatívne sa premietajú aj do platobnej neschopnosti s'ťažovateľa, ktorý nemôže pre označené priet'ahy uhrádzať v termínoch svojej záväzky, a preto požaduje odškodnenie nemajetkovej ujmy vo výške 8 000 €.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 1 Er 1839/98 nepredvídateľne vyhovel návrhu povinnej na zastavenie exekúcie pre údajný verejný záujem na skončení exekúcie, hoci pohľadávka nebola uhradená. Toto rozhodnutie bolo potvrdené krajským súdom v roku 2018. S'ťažovateľ podal dovolanie, ktoré bolo ústavne nesúladne retroaktívne odmietnuté najvyšším súdom s odkazom na § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Označené rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré je konečným rozhodnutím všeobecných súdov, s'ťažovateľ prevzal 15. augusta 2019. Najvyšší súd v ňom uviedol, že dovolanie je podľa § 202 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) po novele účinnej od 1. apríla 2017 v exekučnom konaní vylúčené. Podľa § 243h prvej vety Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Podľa dovolacieho súdu však Exekučný poriadok účinný od 1. apríla 2017 vo vzťahu k opravným prostriedkom nič neuviedol, preto je potrebné ihneď tiež vo vzťahu k dovolaciemu konaniu uplatniť princíp okamžitej aplikability uvedenej právnej normy a dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 19 CoE 15/2018 odmietnuť pre neprípustnosť. Vecnému prieskumu dovolania sa tak úplne vyhol. Uvedený postup podľa s'ťažovateľa porušil jeho ústavné práva (vlastnícke právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo podľa dodatkového protokolu). Úvaha o nutnosti uplatniť okamžitú aplikabilitu uvedenej právnej normy nemôže obstať v teste ústavnosti a zákazu retroaktivity právnych predpisov. Očividným spôsobom totiž prekračuje zákaz retroaktivity, ktorý sa opiera o citované nálezy Ústavného súdu Českej republiky i Európskeho súdu pre ľudské práva. Najvyšší súd porušil

princíp ochrany dôvery občanov v právo a princíp legality. Prekročil zásady a princípy ako stabilita právnej regulácie a predvídateľnosť následkov našich konaní. Toto vybočenie má ústavnoprávne konsekvencie v podobe hrubého porušenia už označených práv. Potrebné je preto zrušiť všetky tri napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a dodatkového protokolu a zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Oboer 29/2018, rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 19 CoE 15/2018 z 5. apríla 2018, rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 1 Er 1938/98 z 9. novembra 2017. Ďalej navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že sťažovateľovo základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods.1 dohovoru boli porušené postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1938/98. Navrhol prikázať najvyššiemu súdu vo veci sp. zn. 4 Oboer 29/2018 a okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1938/98, aby konali bez zbytočných prietáhov. Napokon žiadal priznať finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia, na ktorých zaplatenie sa zaviazal okresný súd.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného

práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 Náležitosti ústavnej sťažnosti a posúdenie namietaného porušenia práv sťažovateľa rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu

15. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je možné podľa obsahu posúdiť ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123), či ju podala oprávnená osoba (§ 122), v zákonnej lehote (§ 124), či nie je neprípustná (§ 55) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Ústavný súd zistil, že ústavná sťažnosť neobsahuje všeobecnú náležitosť návrhu na začatie konania, a to zrozumiteľný petit (presné označenie, čoho sa sťažovateľ domáha), pretože uznesenie najvyššieho súdu, ktoré navrhuje zrušiť, označuje len spisovou značkou bez uvedenia dátumu (ten nevyplýva ani z obsahu ústavnej sťažnosti). Petit v navrhovanej

podobe je nevykonateľný, pretože v ňom absentuje označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody. Sťažovateľ označuje napádané rozhodnutie okresného súdu, resp. napadnuté konanie spisovou značkou 1 Er 1938/98, v návrhu však uvádza aj spisovú značku 1 Er 1839/98. Podľa zistenia ústavného súdu je správna spisová značka konania 1 Er 1839/98, preto ju takto uviedol ústavný súd aj v záhlaví tohto uznesenia.

17. Vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam krajského súdu a okresného súdu ústavná sťažnosť neobsahuje právne a skutkové dôvody odôvodňujúce porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. Tie sú vymedzené len vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu, pričom sťažovateľ z toho automaticky vyvodzuje potrebu zrušiť aj označené rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu. Nedostatočné je aj označenie základného práva a slobody obsiahnutého v dodatkovom protokole, pretože sťažovateľ neuvádza článok (uvedený dodatok má 3 články). K ústavnej sťažnosti neboli priložené kópie právoplatných rozhodnutí, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd.

18. Z § 56 ods. 3 v spojení s § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde vyplýva, že v prípade odstrániteľných nedostatkov ústavnej sťažnosti ústavný súd môže (teda nemusí) vyzvať navrhovateľa (sťažovateľa), aby v určenej lehote nedostatky odstránil. Inými slovami, za daného stavu bolo na zvážení ústavného súdu, či sťažovateľa vyzve na doplnenie odstrániteľnej chýbajúcej zákonnej náležitosti. Podľa názoru ústavného súdu nedostatky v časti týkajúcej sa úplného označenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v časti označenia napádaného konania okresného súdu správnu spisovou značkou a v časti pripojenia kópie rozhodnutia sú odstrániteľné. Je to tak aj v časti jasného označenia porušovateľa, resp. porušovateľov v petite ústavnej sťažnosti [bod 15 písm. a)], pretože je ich možné vyvodiť z odôvodnenia a v petite ústavnej sťažnosti absentuje len ich výslovné označenie. Tieto nedostatky by bolo možné odstrániť výzvou sťažovateľovi na odstránenie týchto nedostatkov.

19. Inak to je ale v časti chýbajúceho odôvodnenia vo vzťahu k označeným rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu. Sťažovateľ neuvádza žiadne

odôvodnenie týkajúce sa porušenia označených práv, čo je nedostatkom esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde (m. m. II. ÚS 102/2019). V danom prípade je sťažovateľ zastúpený advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom, no napriek tomu zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti absentuje.

20. Ústavný súd vo vzťahu k už uvedeným zisteniam nedostatkov ústavnej sťažnosti nebude postupovať podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Za určitých okolností totiž môžu prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd vtedy rozhodne o podanej ústavnej sťažnosti aj bez odstránenia nedostatkov podania. Je to tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani doplnenie ústavnej sťažnosti by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri predbežnom prerokovaní jeho ústavnej sťažnosti. Tak to je aj v prejednávanom prípade a dôvody uvádza ústavný súd v ďalšej časti odôvodnenia.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu

21. Podstata ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu spočíva v tvrdení sťažovateľa, že najvyšší súd retroaktívne aplikoval § 202 ods. 4 a § 243h ods. 1 Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017, uplatňujúc princíp okamžitej aplikability s tým následkom, že dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté ako neprípustné, pretože podanie dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní je vylúčené.

22. Ústavný súd pred preskúmaním námietky vyplývajúcej z ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať na zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorým je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie

zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

23. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

24. Je nepochybné, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania (strane sporu) poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo.

25. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na relevantnú právnu úpravu vzťahujúcu sa na prípad sťažovateľa. Z § 2 CSP vyplýva, že podľa tohto zákona sa postupuje, ak je daná právomoc súdu, pokiaľ Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok alebo iný zákon neustanovuje inak. Z hľadiska právnej úpravy prípustnosti dovolania sa „iným zákonom“ v zmysle § 2 CSP rozumie aj Exekučný poriadok.

26. Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (účinného od 1. apríla 2017) dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

27. Podľa prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 2017, konkrétne podľa § 243h ods. 1 prvej vety Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

28. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (resp. Exekučného poriadku), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (III. ÚS 226/2017).

29. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

30. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 4 Oboer 29/2018 z 29. marca 2019, ktoré si ústavný súd zabezpečil z verejne dostupnej databázy, uviedol: « 6. Zákonom č. 2/2017 Z. z. (ďalej len „novela“) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý s účinnosťou od 1. apríla 2017 obsahuje v ust. § 202 ods. 4 právnu úpravu vylučujúcu prípustnosť dovolania a dovolania generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní. Uvedená novela síce k úpravám účinným od 1. apríla 2017 v prechodnom ustanovení § 243h ods. 1 veta prvá stanovila, že ak ust. § 243i až § 243k neurčujú inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, vo vzťahu ku konaniam o opravných prostriedkoch však žiadne pravidlo neurčila. Preto aj vo vzťahu k dovolaciemu konaniu je potrebné vychádzať z princípu okamžitej aplikability uvedenej právnej normy (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu 8ECdo/17/2017 z 20. 12. 2017, 3ECdo/16/2017 z 12. 12. 2017, 5Oboer/25/2018 z 20. 01. 2019 a 2Oboer/13/2018 z 04. 12. 2018).

7. V tu posudzovanej exekučnej veci bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané dňa 5. apríla 2018 a dovolacie konanie bolo začaté dňa 19. júla 2018, teda už za účinnosti novej právnej úpravy. Na dovolacie konanie preto najvyšší súd aplikoval právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017. Prípustnosť dovolania je tak výslovne vylúčená ust. § 202 ods. 4 Exekučného poriadku.

8. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie oprávneného odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.»

31. Účelom princípu okamžitej aplikability procesných noriem, teda použiteľnosti „nových“ procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa „starej“ úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý neprípúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (II. ÚS 185/2018).

32. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v súvislosti s okamžitou aplikabilitou § 202 ods. 4 Exekučného poriadku vo viacerých rozhodnutiach, napr. v uzneseniach sp. zn. 6 ECdo 3/2017, sp. zn. 6 ECdo 7/2017, sp. zn. 6 ECdo 9/2017, sp. zn. 6 ECdo 11/2017, sp. zn. 6 ECdo 13/2017 a najmä v uznesení sp. zn. 6 ECdo 15/2017 (ktoré bolo uverejnené pod č. 24 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018) vyslovil, že prichádza do úvahy, ak sú kumulatívne splnené dve podmienky: dovolanie musí byť podané (dovolacie konanie začaté) a zároveň rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, musí byť vydané za účinnosti „novej“ procesnej úpravy Exekučného poriadku účinnej od 1. apríla 2017. V prípade sťažovateľa tieto podmienky zjavne splnené boli (bod 7 citovaného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu).

33. K uvedenému ústavný súd dodáva, že vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti opakovane dospel k právnemu záveru o neprípustnosti dovolania v exekučných konaniach za totožných skutkových a právnych okolností, ako to je v práve posudzovanej ústavnej sťažnosti, čo preukazujú viaceré jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 74/2019, II. ÚS 185/2018, I. ÚS 281/2018, III. ÚS 276/2018, III. ÚS 177/2018).

34. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

35. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), vyslovenia porušenia ktorého sa sťažovateľ dovoľáva, zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (m. m. I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

36. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Zistiac, že dovolanie je *ex lege* neprípustné, rozhodol o ňom najvyšší súd zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu, ako aj judikatúru ústavného súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani

práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

37. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru procesnej povahy napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ústavy (vykladaného a aplikovaného tak, aby bol v súlade s čl. 1 dodatkového protokolu v zmysle sp. zn. PL. ÚS 17/00) je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia. Okrem toho v danej veci vzhľadom na predmet konania ústavný súd ani nevzhladol nijakú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a porušením základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, keď sťažovateľ porušenie tohto práva v ústavnej sťažnosti ani nijako nešpecifikoval.

38. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v časti namietaného porušenia označených práv uznesením najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

39. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

40. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

41. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

42. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom a krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

43. V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z toho, že ústavná sťažnosť plní významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

44. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistil, že okresný súd v napadnutom konaní uznesením sp. zn. 1 Er 1839/1998 z 9. novembra 2017 zastavil exekúciu. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 19 CoE 15/2018 z 5. apríla 2018 potvrdil uznesenie okresného súdu, ktoré následne nadobudlo právoplatnosť 29. mája 2018. Dovolanie bolo podané 19. júla 2018. Spis bol doručený najvyššiemu súdu 24. septembra 2019. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Oboer 29/2018 z 29. marca 2019 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa. Spis bol vrátený okresnému súdu 11. apríla 2019. Súdny exekútor vrátil poverenie na vykonanie exekúcie 6. mája 2019. Sťažovateľ prevzal uznesenie najvyššieho súdu 15. augusta 2019. Uzneseniami z 1. októbra 2019 okresný súd rozhodol o náhrade trov exekúcie a trov dovolacieho konania. Sťažovateľovi boli doručené 7. októbra 2019 a právoplatnosť nadobudli 23. októbra 2019.

45. Napadnuté exekučné konanie bolo v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené zastavením a právoplatne skončené bolo aj dovolacie konanie. Sťažovateľ bol o ich skončení vyrozumiený, pretože mu boli doručené písomné vyhotovenia rozhodnutí. Stav právnej neistoty preto vo vzťahu k týmto konaniam netrval. Ústavná sťažnosť tak nesmeruje proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu, preto je potrebné odmietnuť ju z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

46. Napadnuté konanie prebiehalo v čase podania ústavnej sťažnosti len v časti trov exekúcie a trov dovolacieho konania. Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že od právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie (29. mája 2018) uplynulo do právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu o výške trov konania (23. októbra 2019) obdobie vyše 1 roka a 4 mesiacov.

47. Je zjavné, že v čase podania ústavnej sťažnosti existovala istá miera právnej neistoty sťažovateľa vo vzťahu ku konaniu okresného súdu o výške trov konania. Posúdenie intenzity zásahu okresného súdu do základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov a do jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je potrebné zasadiť do rámca daného aktuálnym procesným štádiom konania. Nečinnosť súdu

by bola inak posudzovaná v základnom, právoplatne meritórne neukončenom konaní než v konaní iba o nároku na náhradu trov konania.

48. Podľa ústavného súdu postup okresného súdu v posudzovanom období nebol bez období nečinnosti. Po právoplatnom zastavení exekúcie s prihliadnutím na štádium konania sa postup súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“. V širšom kontexte posúdenia priebehu napadnutého konania ústavný súd uvádza, že s'ťažovateľ mal aj skôr dostatočný časový priestor na to, aby sa pokúsil o nápravu stavu spočívajúceho v zbytočných priet'ahoch, než v čase po doručení vydaných rozhodnutí o výške trov konania.

49. Všetky uvedené okolnosti viedli ústavný súd k záveru o tom, že zo strany okresného súdu nedošlo k takému zásahu do označených práv s'ťažovateľa, ktorý by umožňoval po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prípadne práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto bolo potrebné ústavnú s'ťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

50. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej s'ťažnosti ako celku stalo sa právne bezvýznamným zaoberať sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľa uvedenými v jej petite, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu